

РЕШЕНИЕ

№ 217

гр. Враца, 14.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА, II-РИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на четиринадесети септември през две
хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Евгения Г. Симеонова

Членове: Пенка П. П.а
Калин Тр. Тодоров

при участието на секретаря Виолета Цв. Вълкова
като разгледа докладваното от Пенка П. П.а Въззивно гражданско дело №
20221400500210 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

С Решение №152/15.03.2022г по гр. д. № 3998/21 г. на РС Враца е отхвърлен
предявения от Г. Е. Й., ЕГН *****, срещу "Строител ***" ЕООД, ЕИК ***, гр. ***, иск
с правно основание чл. 200 КТ, предявен като частичен за сумата от 20 000 лв. /двадесет
хиляди лева/ - част от пълната претенция от 100 000 лева, представляваща обезщетение за
причинени неимуществени вреди в резултат от смъртта на бащата на ищеца Е. Й. К. в
резултат на настъпилата трудова злополука, като неоснователен и недоказан и ищецът Г. Е.
Й., ЕГН *****, е осъден да заплати на „Строител ***“ ЕООД, ЕИК ***, гр. ***, сумата
от 1606 лв. разноски за първата инстанция.

Против решението от ищеца Г. Е. Й. е депозираната въззивна жалба въз основа на
която е образувано настоящото дело. В жалбата се поддържа, че решението е частично
неправилно и необосновано, като излага следните съображения: Предмет на производството
е претенцията за изплащане на неимуществени вреди, претърпени при настъпила трудова
злополука, в резултат на която бащата на ищеца е починал.

В жалбата се твърди, че с решението си първоинстанционният съд правилно е приел
за установени обстоятелствата, обуславящи предпоставките за възникване на отговорност за
неимуществени вреди - наличие на трудово правоотношение между Е. К. и ответното
дружество, настъпила на 22.03.2021 г. злополука, определянето ѝ като трудова по реда на
КСО. Правилна е и направената преценка за наличие на роднинска и човешка близост, в

резултат на което синът е преживял тежко своята загуба, а това е довело до претърпяване на неимуществени вреди от негова страна.

Не споделя мотивите на атакуваното решение, с които е прието съпричиняване от страна на починалия, изразено в наличие на данни за употреба на алкохол към момента на инцидента. Според жалбоподателя събраните в рамките на проведеното досъдебно производство доказателства не установяват по несъмнен начин основната предпоставка на съпричиняването, а именно - причинна връзка между употребата на алкохол и настъпилата смърт.

От друга страна съгласно изслушаното по делото експертно заключение, въпреки математически изчислената стойност на алкохолното съдържание в кръвта, няма пълна степен на сигурност дали и в каква степен е повлиян съответният субект. Показателен в това отношение е включително изводът на вещото лице, че освен индивидуална за всеки, тази степен варира и при употреба на едни и същи количества алкохол от един и същи човек.

Извън посоченото, следва да бъде съобразена и констатацията на Инспекция по труда, отразена в приложената по делото преписка. Съгласно същата, сред причините за настъпилата смърт е и установеното нарушение на задължителните правила за безопасни условия на труд, тъй като при съвместната работа на ответното дружество и неговия възложител не е бил сключен необходимият договор за уреждане на тези отношения. Посоченото обстоятелство не е отразено при постановяване на атакуваното решение, като по този начин съдът е достигнал до неправилни изводи по отношение на степента на причиняване и участие в инцидента от всяка от страните.

Нататък твърди, че предявеният иск се явява основателен и доказан. Посочва, че съгласно трайната практика на Върховния касационен съд, доказването на неимуществени вреди не предполага необходимост от установяване на всички детайлни елементи от преживяните болки и страдания, а е достатъчна констатацията за общото им настъпване при наличие на съответната близост.

С депозирания отговор на въззивната жалба, ответникът оспорва жалбата, като неоснователна.

Излага становище, че въззивната жалба не съдържа указание в какво се състои порочността на решението съгласно изискванията на чл. 260, т. 3 от ГПК, което обаче не я прави нередовна. В настоящия случай е налице редовна жалба, но по съществото си неоснователна.

Според ответника съдът се е произнесъл при правилно прилагане на процесуалния и материалния закон и е съобразил относимите и релевантни за спора доказателства, като е постановил правилно решение, което не страда от каквито и да било пороци. Наведените във въззивната жалба доводи за неправилност на решението са неоснователни.

Наличието на причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпването на противоправния резултат е предпоставка за приложението на разпоредбата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД. При определяне степента на съпричиняването подлежи на съпоставка тежестта на

нарушението на делинквентата и това на увредения, за да бъде установен действителният обем, в който всеки един от тях е допринесъл за настъпването на пътното произшествие. Паралелът и сравнението на поведението на участниците в движението, с оглед правилата, които всеки е длъжен да съблюдава, ще обоснове конкретната за всеки случай преценка за реалния принос и за разпределянето на отговорността за причиняването на деликта. Съразмерността на действията и бездействията на пострадалия с останалите обективни и субективни фактори, причинили злополуката с фатален край определят и приноса му за настъпването на вредите. В процесния случай Е. Й. К. изцяло е допринесъл за настъпването на злополуката предвид наличието на алкохол в кръвта му с концентрация 2.65 промила, което означава, че той е бил под въздействието му и дори в резултат на това може да се приеме, че той съзнателно т. е. умишлено е посегнал на живота. Тоест това изцяло води до извод за приложение на чл. 201, ал. 1 от КТ.

По делото е приета СМЕ по писмени данни №70/2022г. неоспорена от страните. Вещото лице д-р Р. А. - съдебен лекар заключава, че към момента на станалия инцидент - ПТП - то на 22.03.2021год. К. е имал концентрация на алкохол в кръвта 2,65‰, която алкохолна концентрация отговаря на тежка степен на алкохолно опиване и със сигурност и в значителна степен има нарушения в мисловната дейност, речта, съобразителността, вниманието, координацията на движенията, налице е дезориентация, в някой случай световъртеж, потиснатост или раздразнителност, засилени емоционални състояния. При прегледа се установява мирис на алкохол; загуба на способност за правилни действия; разстройство на говора; понижено на болева чувствителност; груби нарушения на сложните психомоторни дейности; загуба на мускулна координация; нарушения в походката; поведение - възбудено; неволни отклонения на очите /очните ябълки/, като може да има и нарушения в зрението /диплопия - двойно виждане, нарушения на възприятията за цвят, форма, движения, размери/; нарушено равновесие при затваряне на очите, които обстоятелства могат да доведат до вредоносния резултат.

От Аналитичните резултати от заключението на Съдебна химикотоксикологична /токсикохимична експертиза изх. №И -3030/14.04.2021г. се установява наличие на алкохол в кръвта на лицето Е. Й. К. в концентрация 2.65g/L. Съдебно -токсикологична интерпретация - заключение е, че установената концентрация на алкохол /етанол/ в кръв 2.65g/L съгласно таблицата на DUBOWSKI /2006/ за фазите на остро алкохолно повлияване /интоксикация се отнася към фаза на Объркване, характеризираща се с дезориентация, психическа обърканост, световъртеж, потиснатост и раздразнителност; засилени емоционални състояния /страх, ярост, скръб и т.н./; нарушения на зрението и възприятията за цвят, форма, движение, размери, повишен болков праг; повишена мускулна некоординираност; залитаща походка, атаксия, апатия, летаргия.

В заключението на Съдебно медицинска експертиза на труп №26/2021г. съдебния лекар доктор Р. А. заключава, че към момента на настъпването на смъртта К. е бил в значителна степен и със сигурност повлиян от действието на алкохола установен концентрация 2.6 промила.

Към Комплексната съдебно - техническа експертиза от 21.06.2021г. е поставен въпроса: „Какви са причините за станалата трудова злополука с лицето Е. Й. К. с ЕГН *****?"

Вещите лица отговарят, че от пострадалия Е. Й. К., който е управлявал булдозера след употреба на алкохол в концентрация 2.65 промила и, че към момента на настъпване на смъртта е бил в значителна степен и със сигурност повлиян от действието на алкохола.

Третото лице помагач ЗАД „АРМЕЕЦ" в становището си застъпва, че при трудовата злополука също има съпричиняване предвид и на Постановлението за прекратяване на НП от 03.02.2022г. по пр.пр. №489/2021г. по описа на ОП Враца, /ДП №35/2021г. на ОСлО - гр. Враца, причината за злополуката не е от технически характер, а същата се дължи на поведението на пострадалия, който е игнорирал правилото на чл. 33 от ЗЗУБТ относно здравето и безопасността си, а наред с това е управлявал превозното средство, след като е бил в значителна степен повлиян от действието на алкохола, като се е намирал във фаза на объркване, характеризираща се с дезориентация, психическа обърканост, световъртеж, нарушение на зрението и възприятията с оглед установената по надлежен ред концентрация от 2.65 промила алкохол в кръвта.

Правилно и законосъобразно РС - Враца счита, че вина за трудовата злополука има не само "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД. От събраните по делото доказателства анализирани поотделно и тяхната съвкупност, съдът е приел, че е налице съпричиняване от страна на пострадалото лице.

РС - Враца правилно и законосъобразно като се е опрял и на релевантна практика на ВКС приема, че с употребата си на алкохол пострадалият сам се е поставил в такова състояние, което се характеризира с намалена възможност за правилна преценка на ситуацията, загуба на способност за правилни действия, координацията на движенията му, загуба на мускулна координация, неволни отклонения на очите, нарушение на зрението, които обстоятелства могат да доведат до вредоносния резултат, както и че с това си действия пострадалият е нарушил напълно правилата за безопасна работа и не е положил грижата, която и най-небрежният човек би следвало да положи при изпълнение на работата си.

ВКС приема, че при определянето на размера на обезщетението по чл. 200, ал. 1 КТ, следва да се вземе предвид факта, че едно от основните законово установени задължения на работника при изпълняване на трудовите му задължения е да се явява на работа в състояние, което му позволява да изпълнява възложените задачи и да не употребява през работно време алкохол или друго упойващо вещество - чл. 126, т. 2 КТ. Според установеното разбиране на съдилищата, възприето и в практиката на ВКС следва да се оцени поведението, при което пострадалият не полага дължимата грижа, каквато и най-небрежният би положил в подобна обстановка, както и че употребата на алкохол по време на работа представлява нарушение на трудовата дисциплина, като тежестта на нарушението зависи от отражението на алкохолното повлияване върху способността да се изпълняват трудовите задължения и за безопасността на условията на труд. Безусловният извод за осъществяване на нарушение на

трудова дисциплина в случай на употреба на алкохол в работно време, съчетан с характера на осъществяваната работа, явната възможност от настъпване на трудова злополука поради нарушаване на правилата за безопасност на труда и лекомисленото предвиждане на пострадалия, че може да предотврати настъпването ѝ, довеждат до заключението за липса на полагане на дължимата грижа, каквато и найнебрежният би положил. При тези съображения е безспорно, че наличието на алкохол в кръвта на пострадалия в следствие на нарушаване на задълженията по чл. 126, т. 2 КТ следва да бъде преценявано в контекста на чл. 201, ал. 2 КТ.

РС - Враца е направил обоснован, правилен и законосъобразен извод че: 1) управлявана от пострадалият Е. Й. К. машина - булдозер е била технически изправна; 2) пострадалият бил правоспособен за управление на пътностроителни машини; 3) Е. Й. К. е бил запознат с произтичащите от длъжността отговорности, с утвърдените в дружеството правила за здравословни и безопасни условия на труд, с нормативните актове по безопасност и здравословни условия на труд, правилника за вътрешния трудов ред, инструкциите за безопасна работа с машината като бил длъжен да ги спазва; 4) на работника е проведен начален, на работното място, периодичен, ежедневен инструктаж на 22.03.2021 г. 5) Е. Й. К. е употребил алкохол в размер на 2,65 ‰; 6) с употребата си на алкохол пострадалият грубо е нарушил основните правила за безопасно работа с машината - булдозер и на забраната за употреба на алкохол през работно време, поставяйки сам себе си в състояние характеризира се с намалена възможност за правилна преценка на ситуацията и загуба на способност за правилни действия, нарушавайки правилата за безопасна работа. Правилен, обоснован и законосъобразен е изводът на РС - Враца, че Е. Й. К. при управлението на машината -булдозер на 22.03.2021 г. е действал при „груба небрежност". Наличието на проявена груба небрежност от страна на пострадалия дават основание на съда да заключи, че е налице съпричиняване на вредоносния резултат на злополуката, поради което дължимото обезщетение от работодателя по имуществена отговорност на работодателя за обезщетяване на вреди от трудова злополука, следва да бъде намалено със 75 % с оглед на конкретните обстоятелства и механизма на настъпване на злополуката и наличието на съпричиняване от страна на пострадалия. Приетото от съда процентно съотношение на дължимото от работодателя обезщетение кореспондира с установената съдебна практика на ВКС /Решение № 189/17.10.2019г. по гр.д. №1446/2019г. 4 го., ВКС, Решение №115 /15.11.2018 г. по гр.д. № 4455/2017 г, 3 го., ВКС/. Колкото повече едно лице е допринесло за настъпване на вредата, толкова по-голямо трябва да е неговото участие в нейното обезщетяване. От тук следва, че от приетия от Врачанския районен съд размер на справедливото обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди за смъртта на баща му настъпилата в резултат на трудова злополука в размер на 20 000 лв., поради наличието на 75% съпричиняване от страна на Е. Й. К., платими на ищеца са само 5 000 лв. от претендираните 20 000 лв. /съгласно решение Решение № 21 от 12.03.2018 г. по гр. дело № 1459/2017 г ., 3 г.о., ВКС при предявен частичен иск при заявено право на обезщетение намаляването се прилага спрямо предявеният размер на иска/.

В допълнение подчертава, че отношенията между ищецът и починалия Е. Й. К. не са имали качеството „изключителност“ съобразно тълкуването, дадено с ТР №1/21.06.2016 г. по тълк.д.№1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС, в което също е застъпено, че: „...Правото на най-близките да получат обезщетение не е абсолютно и не може да бъде реализирано, ако претендиращият обезщетение не докаже, че действително е претърпял неимуществени вреди, които е справедливо да бъдат обезщетени съгласно чл.52 ЗЗД.

Наличието на особено близка житейска връзка, даваща основание за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от смърт, следва да се преценява от съда във всеки отделен случай въз основа на фактите и доказателствата по делото. Обезщетение следва да се присъди само тогава, когато от доказателствата може да се направи несъмнен извод, че лицето, което претендира обезщетение, е провело пълно и главно доказване за съществуването на трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и за настъпили в резултат на неговата смърт сериозни (като интензитет и продължителност) морални болки и страдания. Връзка с посоченото съдържание предполага оправдани очаквания за взаимна грижа и помощ, за емоционална подкрепа и доверие, и нейното отсъствие изключва проявлението на неимуществени вреди, подлежащи на обезщетяване съобразно принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД."

Справедливото обезщетяване по смисъла на посочената разпоредба означава съдът да определи точен еквивалент на болките и страданията, на трайните поражения върху физическата цялост и психично здраве на пострадалото лице. При тази преценка, следва да бъдат взети предвид конкретните обективно настъпили обстоятелства, включително периодът и интензитетът на търпените болки, страдания и душевни преживявания.

В хода на съдебното дирене пред първата инстанция са събрани гласни доказателства от разпита на свидетелите М. Х. И., И. Н. Н., П. Г. Д. и Е. В. Ц..

Свидетелката М. И. е живяла с него с 24 години и 5 месеца на семейни начала до смъртта на Е. К. не може да каже, че за този период ищеца и баща му са имали близки отношения. За целия този период го била виждала два пъти за по два часа. Починалият и сина му не поддържали отношения. Ищецът се обаждал понякога, когато му скефнело, което било през две, три години. Не знаела Е. да е ходил при Г. в Монтана на гости. . Когато Е. е бил в болница, синът му отишъл да го види. Никога не било имало семейна близост и не разчитали един на друг. По празници синът му не го търсел и не му прасал храна. Фирмата организирила погребението и свидетелката пожелала да погребат К. във Враца. Свидетелката И. заявява, че през тези години докато живяла с Е. не е правила опит да създава близост между тях, но не е създавала и пречки за отношенията между баща и син.

Свидетелят И. Н. Н. - колега на Е. К. във фирма Строител - *** и работил с него от 2015г. Твърди, че бил в достатъчно близки отношения с починалия да си споделяте лични неща. Твърди, че не познава сина му и не е чувал Е. да го споменава. Нито за контакт, нито че се срещат. Не е ставало на въпрос и не му бил казвал тази жена с която живее на семейни начала да създава проблеми за контакти със сина му.

Изцяло в противоречие с показанията на горните двама свидетели са показанията на доведените от ищеца двама свидетели негови приятели, а именно П. Г. Д. и Е. В. Ц., според които покойния К. и ищецът си ходели на гости често.

Свидетеля П. Д. заявява, че не е запознат Г. дали е приемал някакви медикаменти или да е ходил по някакви лекари. Другият свидетел Е. Ц. описва, че тежкото състояние на Г. било 2- 3 седмици и не знаел да е приемал някакви медикаменти или да е ходил по лекар във връзка с тази му травма от смъртта на баща си.

Ищецът Г. Е. Й. не е имал близки отношения характерни за баща и син. Показателен е фактът, че за смъртта на баща си е научил едва на 23.03.2021г. от леля му П. Х.. Това става ясно от извършения разпит от 06.04.2021г. на лист 54 от ДП39/21г. Не е ходил и на местопроизшествието. Не е организиран погребението на покойния си баща, а това е сторено от дружеството работодател, за което е представена Фактура №37/24.03.2021г. и фискален бон издадена от Флора Груп ООД.

П. Й. М. и М. Й. К. - братя на К. в показанията си по ДП казват, че двамата не са поддържали близки отношения като за последните тридесет и пет години се били чували и виждали само няколко пъти. Не можел да предостави никаква информация за личния му живот, /лист 90 и 102от ДП 39/21г./ Й. Г. К. баща на пострадалия Е. К. също както и брат му не са поддържали близки отношения като за последните тридесет и пет години се били чували и виждали само няколко пъти. Не можел да предостави никаква информация за личния му живот./лист 96 от ДП39/21г.

Присъждането на обезщетение в предявения размер от Г. Е. Й. за плащане на обезщетение за неимуществени вреди изразяващи се в болки и страдания, вследствие претърпяната трудова злополука от Е. Й. К. в размер на 20 000лв., частично предявен от сумата в размер на 100 000лв., законната лихва от дата на подаване на исковата молба 08.11.2021г. до окончателното изплащане на обезщетението за неимуществени вреди ще е в състояние не да компенсира вредите му, а по - скоро би довело до неоснователното обогатяване на ищеца получил вече веднъж обезщетение от ЗАД „Армеец“ по Застрахователна полица №109А002619 по Застраховка „Трудово злополука“ в размер на 54 600лв.

Моли обжалваното от Г. Е. Й. Решение №152/15.03.2022г. по гр. дело № 3998/2021г. на РС - Враца, да бъде потвърдено, като постановено в съответствие със събраните по делото доказателства и при правилно приложение на процесуалните правила, и на материалния закон. Претендира разноски.

При проверка на допустимостта и редовността на постъпилата въззивна жалба против Решение №152/15.03.2022г. по гр. дело № 3998/2021г. на РС - Враца настоящият съдебен състав констатира, че същата е подадена в срока по чл.259, ал.1 от ГПК и отговаря на изискванията на чл.260 и чл.261 ГПК. При тези констатации въззивният съд е задължен да се произнесе служебно по валидността на решението, а по допустимостта му в обжалваните му части. Що се отнася до правилността на решението, въззивният контрол е

ограничен от релевираните в жалбата оплаквания. Предвид петитума на двете жалби съдебният състав приема, че предмет на въззивната проверка е постановеното от РС-Враца решение в неговата цялост.

Решението на РС - Враца е валидно и допустимо, доколкото е постановено в съответствие с основаниято и петитума на исковата молба и предявения иск.

За да се произнесе по основателността на жалбите, въззивният съд обсъди събраните в първоинстанционното производство доказателства поотделно и в тяхната пълнота, при което приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Производството е образувано по искова молба на Г. Е. Й. против "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД. Искът е с правно основание чл. 200 КТ и е за сумата от 20 000 лв. /двадесет хиляди лева/ - част от пълната претенция от 100 000 лева, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди в резултат от смъртта на бащата на ищеца Е. Й. К. в резултат на настъпилата трудова злополука, заедно със законната лихва за забава от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане. В исковата молба се твърди, че Е. Й. К. е единствен наследник на баща си - Г. Е. Й., който е починал на 22.03.2021 г., изпълнявайки свои служебни задължения при ответното дружество, с което е имал сключен трудов договор за изпълнение на длъжността „*** - *** Строителни машини”. Твърди се, че на посочената дата, въз основа на изрична Заповед за полагане на извънреден труд № 22/19.03.2021 г., Е. Й. К. е управлявал машина - булдозер, с която е следвало да подготви терен за преминаване на друга техника в жп участък между гарите Мездра и Роман, като теренът е бил граничен с коритото на река Искър. Поддържа се, че в края на деня, при придвижване на булдозера към мястото за почивка, машината се е отклонила от пътя в посока реката, спуснала се е по склона към нейното корито и се е обърнала на лявата си страна, в резултат на което Е. Й. К. е починал незабавно, като съгласно съобщение за смърт № 26/24.02.2021 г, причината е механична асфикция на снагата, получена при обръщането на булдозера. Твърди се, че с декларация за трудова злополука № 5101-06-17/26.03, Протокол на НОИ, ТП В. № 5103-06-2/18.05.2021 г. и Разпореждане № 17/20.05.2021 г. е установено, че злополуката, причинила смъртта на Е. Й. К. е трудова по смисъла на чл. 55, ал. 1 от КСО - станала е по време на работа, извършвана в интерес на предприятието на ответника. Поддържа се, че в резултат на случилото се на ищеца са причинени значителни неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания от загубата на бащата му. Ищецът твърди, че в последните години с баща си е бил единствена взаимна опора, като са се подкрепяли безусловно и във всяко отношение. Поддържа се, че извън чисто финансовата взаимопомощ, която са си оказвали, от съществено значение било споделянето на опит, обсъждането на важни житейски решения, както и прекарването на значително време заедно. Твърди се, че със смъртта на баща му за ищеца са изчезнали и последните усещания за семейна близост и общност, които е имал в рамките на своето рождено семейство, което довело за него до чувство за самота и безнадеждност, които не можело да преодолее и до днес. Г. Е. Й. счита, че справедливия размер на имуществената отговорност на работодателя следва да бъде определен на 150 000 лева, като се има предвид силният интензитет на

болките и страданията, както и че същите не могат да бъдат споделени с друг близък роднина. Поддържа се, че по силата на сключен от ответната страна договор за задължителната застраховка „Трудова злополука“, към момента от страна на застрахователното дружество му е изплатило сумата от 50 000 лева, а остатъкът от 100 000 лева обаче следва да бъде репарирен от страна на "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД като работодател.

В срока по чл.131 от ГПК ответникът е "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД подал писмен отговор. Оспорва изцяло предявените искиове като неоснователни и недоказани. Оспорва се изцяло изложената в исковата молба фактическа обстановка. Поддържа се, че е установено, че пострадалия Е. Й. К. е управлявал булдозера след употреба на алкохол в концентрация 2.65 ‰ и, че към момента на настъпване на смъртта е бил в значителна степен и със сигурност повлиян от действието на алкохола. Твърди се, че Е. Й. К. е бил запознат при започването си на работа в "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД с длъжностната си характеристика за длъжността „*** на ***“, с инструкциите и правилата за безопасна работа. Запознат е бил и с правилника за вътрешния трудов ред в дружеството. Поддържа се, че Е. Й. К. към момента на злополуката е нарушил чл. 33 от ЗБУТ - употреба на алкохол 2.65 ‰ като нарушението на ЗБУТ от пострадалия Е. Й. К. е в причинно - следствена връзка с възникналата на 22.03.2021 г. в района на с. Синьо бърдо, Община Роман трудова злополука. Твърди се, че до злополуката е довело единствено поведението на пострадалия Е. Й. К., поради което е налице хипотезата на умишлено увреждане от пострадалия по смисъла на чл. 201, ал. 1 КТ, при което работодателят не носи отговорност, а основната причина за настъпване на смъртта на починалия наследодател на ищеца е неговото лично поведение, което е било в разрез не само с правилата на безопасност на труда, но и с нормалните и житейски правила. Твърди се, че наличието на алкохол в кръвта на К. следва да бъде преценявано в контекста на чл. 201, ал. 2 КТ, като степента на съпричиняване от страна на пострадалия е в размер на 100%. Поддържа се, че ищецът е получил от получил от ЗАД „Армеец“ по Застрахователна полица №109А002619 по Застраховка „Трудова злополука“ по образувана претенция по щета №16021010900001 за застраховано лице Е. Й. К. за настъпило застрахователно събитие на 22.03.2021г. застрахователно обезщетение по риск „Смърт вследствие трудова злополука“ в размер на 54 600 лв., а не 50 000 лв. Твърди се, че с изплащането на сумата от ЗАД „Армеец“ произтичащо от застрахователния договор сключен от дружество за застраховка „Трудова злополука“, Застрахователна полица №109А002619 по Застраховка „Трудова злополука“ по образувана претенция по щета №16021010900001 за застраховано лице Е. Й. К. за настъпило застрахователно събитие на 22.03.2021г. се считат за уредени всички отношения с Г. Е. Й. в качеството му на законен наследник на Е. Й. К. за настъпило събитие на 22.03.2021г. Поддържа се, че основно задължение на работника е да идва на работа в състояние, 2 което му позволява да изпълнява възложените задачи и да не употребява през работно време алкохол или друго упойващо вещество - чл. 126, т. 2 КТ. Твърди се, че наличието на 2.65 ‰ алкохол в кръвта на пострадалия дава основание на работодателя да претендира и намаление на отговорността на настъпилите вреди до 100% при условията на допусната груба небрежност от работника по чл. 201, ал. 2 КТ като при

наличие на тази хипотеза отговорността следва да се намали до минимум. Оспорва се изцяло искът и като размер за претърпените неимуществени вреди. Твърди се, че ищецът Е. Й. К. не е имал близки отношения характерни за баща и син, а за смъртта на баща си е научил едва на 23.03.2021 г. от леля му. Твърди се, че Г. Е. Й. не е организиран погребението на покойния си баща, а това е сторено от дружеството работодател. Поддържа се, че наличието на причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпването на противоправния резултат е предпоставка за приложението на разпоредбата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД. Твърди се, че отношенията между Г. Е. Й. и починалия Е. Й. К. не са имали качеството „изключителност“ съобразно тълкуването, дадено с Тълкувателно решение №1 от 21.06.2018 г. по тълк. д. №1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС. Трето лице – помагач на ответника – ЗАД „Армеец“ е депозирано становище за неоснователност на исковата претенция по съображения подробно изложени в становището.

В първоинстанционното производство са събрани писмени и гласни доказателства и е изслушана съдебно-медицинска експертиза. Районният съд е извършил подробен доказателствен анализ и е приел за установена фактическа обстановка, въз основа на която е направил задълбочени правни изводи, че К. при управлението на машината – булдозер на 22.03.2021 г. е действал при „груба небрежност“, което е дало основание на първоинстанционния съд да заключи, че е налице съпричиняване на вредоносния резултат на злополуката, поради което дължимото обезщетение от работодателя по имуществена отговорност на работодателя за обезщетяване на вреди от трудова злополука, следва да бъде намалено със 75 % с оглед на конкретните обстоятелства и механизма на настъпване на злополуката и наличието на съпричиняване от страна на пострадалия.

Фактическите и правни изводи на първоинстанционния съд се възприемат изцяло от настоящата съдебна инстанция, поради което въззивният съд на основание чл. 272 ГПК препраща към мотивите на обжалваното решение. В отговор на наведените в жалбата и отговорът доводи на страните и на основание чл. 269, изр. 2 ГПК въззивният съд приема следното:

Направените от въззивника оплаквания, че решението е частично неправилно и необосновано поради това, че не споделя мотивите на атакуваното решение, с които е прието съпричиняване от страна на починалия, изразено в наличие на данни за употреба на алкохол към момента на инцидента като и несъобразяване с констатацията на Инспекция по труда, за установено нарушение на задължителните правила за безопасни условия на труд, тъй като при съвместната работа на дружество – работодател на Й. и неговия възложител не е бил сключен необходимият договор за уреждане на тези отношения.

Съгласно разпоредбата на чл. 201, ал. 2 КТ отговорността на работодателя може да се намали, ако пострадалият е допринесъл за трудовата злополука, като е допуснал груба небрежност. По въпроса за това кои са критериите за намаляване на обезщетението в тази хипотеза е налице трайно установена практика на съдилищата, съгласно която при трудовата злополука обезщетението може да се намали, ако пострадалият е допринесъл за увреждането си, като е допуснал груба небрежност. Небрежността в гражданското право е

неполагане на дължимата грижа според един абстрактен модел – поведението на определена категория лица /добрият стопанин/ с оглед естеството на дейността и условията за извършването ѝ. Грубата небрежност не се отличава по форма /според субективното отношение към увреждането/, а по степен, тъй като грубата небрежност също е неполагане на грижа, но според различен абстрактен модел – грижата, която би положил и най-небрежният човек, зает със съответната дейност при подобни условия. При трудовата злополука има съпричиняване, когато работникът извършва работата без необходимото старание и внимание и в нарушение на технологичните правила и на правилата за безопасност. Намаляване на отговорността на работодателя може да има само при съпричиняване при допусната груба небрежност – липса на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основни технологични правила и правила за безопасност. Съпричиняването при допусната груба небрежност има своите степени, които в съответствие с обективното съотношение на допринасянето за трудовата злополука с оглед на всички конкретни факти и обстоятелства са критериите за намаляване на обезщетението. В този смисъл са постановените Решение №348 от 11.10.2011 г. по гр. дело №387/2010 г., ВКС, IV г.о.; Решение № 291 от 11.07.2012 г. по гр. д. 951/2011 г., ВКС, IV г.о. и др. Съгласно решение по гр. д. № 246/19 г. на ВКС III ГО грубата небрежност е форма на вината, според която работникът или служителят не е положил дължимата грижа за безопасност, която най-небрежният би положил. Доколкото се касае за количествена разлика между грубата и обикновената небрежност, грубата небрежност е налице, когато не е положена никаква грижа за безопасност, каквато и най-небрежният би положил в подобна обстановка. Процентът съпричиняване зависи от механизма на причиняване на трудовата злополука, като мислено се преценява тежестта на допринасяне за всеки от факторите, причина за увреждането, както и съотношението между причините, когато са повече от една, респективно има ли баланс между тях или някоя от тях е основна, решаваща, допълнителна, съпътстваща и т. н. Следвайки горепосочените критерии и при съпоставяне на отделните причини, довели като резултат до смъртта на К., съдът определя размера на съпричиняването в конкретния случай.

Дирекция „Инспекция по труда“ в протокол № ПР 2110431 при извършена проверка на "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД е констатирала едно нарушение във връзка с инцидента - нямало разработена писмена договореност с ЖП секция Враца към ДП „НКЖИ“ и "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД за съвместно осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и координиране на действията за предпазване на работещите от възможни рискове при работа на една площадка на обекта, съгласно изискванията на чл. 18 от ЗЗБУТ. Разписаното в тази норма е свързано с това, че когато един обект, работно помещение или оборудване, работна площадка или работно място се използват от няколко предприятия или организации, работодателите съвместно по писмена договореност осигуряват здравословни и безопасни условия на труд, информират се взаимно за рисковете при работа и координират дейностите си за предпазване на работещите от тези рискове.

Същевременно „Инспекция по труда“ видно от същия протокол за извършена

проверка на дружеството и от трудовият договор № 6/ 22.04.2020 г. на К. е бил запознат и е притежавал екземпляр от длъжността си характеристика. Сред отговорностите на длъжността К. е бил длъжен да спазва утвърдените в дружеството правила за здравословни и безопасни условия на труд, като е бил длъжен да е запознат с нормативните актове по безопасност и здравословни условия на труд, правилника за вътрешния трудов ред, инструкциите за безопасна работа с машината и да спазва регламентите на интегрираните системи за управление на „здраве и безопасност на работата“. Инспекцията е установила, че на пострадалия: е проведен и документиран начален инструктаж /видно и от списък предоставен от "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД на работниците и служителите за проведен начален инструктаж в дружеството - такъв е проведен на 21.04.2020 г./, инструктаж на работното място /видно и от списъци предостави от "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД на работниците и служителите за проведен периодичен инструктаж в дружеството с протокол от инструктажа от 01.01.21-31.03.2021 г. и на 22.04.2020 г./, периодичен и ежедневен инструктаж на 22.03.2021 г., съгласно изискванията на чл. 12, ал. 1, чл. 13, ал. 1, чл. 14, ал. 1 и чл. 15 ал. 1 от Наредба РД- 07-2 за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Проведено е обучение и изпит на структурно звено „Механизация“, съгл. чл. 13, ал. 2 от Наредба РД- 07-2 за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. На 30.04.2020 г. е проведен изпит на К., видно от протокол № 4, от който се вижда, че пострадалият е издържал изпита и се допуска до самостоятелна работа; Дирекция „Инспекция по труда“ с цитирания протокол №ПР2110431 установява, че "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД има разработени и утвърдени правила и инструкции за безопасна работа на работещите, съгласно изискванията на чл. 277 от КТ във връзка с чл. 166 от Наредба № 7 за минималните изисквания за ЗБУТ на работните места и при използване на работно оборудване както и, че дружеството има изготвена оценка на риска и програма с мерки за неговото намаляване и предотвратяване, съгл. чл. 16 от ЗББУТ – вкл. работното място *** ** и е разработена програма за предотвратяване, намаляване, ограничаване и контрол на професионалния риск на работещите на 18.01.2021 г., разгледана и утвърдена на заседание на КУТ на 22.01.2021 г. Констатациите в протокола продължават, че на К. са осигурени работно облекло и обувки, съгласно Наредба № 3 за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при изпълнение на ЛПС на работното място и Наредба за безплатното работно и униформено облекло. "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД във връзка с изпълнение на договор 34209/19.03.2021 с ДП „Национална компания „Железопътна инфраструктура“ за изпълнение на услугата с булдозер - подравняване на временни пътища на км. 95-96 и км. 97-98 в междугарието Мездра – Роман съгласно заповед № 34/19.03.2021г. К. на длъжност „*** на ****“ е определен да изпълни услугата за срок от 4 календарни дни, считано от 20.03.2021г. Със заповедта изрично е разпоредено от работодателя, че при изпълнение на тази заповед трябва да бъдат спазвани всички изисквания за здравословни и безопасни условия на труд.

К. е управлявал поверения му от работодателя булдозер, преминал технически преглед

по ЗГТ на 14.03.2021 г. със следващ технически преглед през март 2022 г., Б170М1.41-1В, рег. № 03217 към момента на настъпване на трудовата злополука под въздействие на алкохол при установената концентрация от 2,65 ‰ на алкохол в кръвта му. Разполагал е и с време за реакция предвид дължината на пътя от 32 метра, който булдозерът е изминал от отклонението си от пътя в посока реката до момента, в който машината се е спуснала по склона към корито на реката и максималната скорост на движение на булдозера от 10 км/ч. Пострадалият е разполагал с време за реакция от почти 12 секунди, през който той не е направил никакви усилия да спре отклонението на булдозера и да предотврати спускането му по склона към коритото на реката. Това, е видно от мащабната скица на станалото ПТП на 22.03.2021 г. изготвена в рамките на приложеното към делото досъдебно производство.

В този смисъл следва да се държи по-сериозна отговорност на лицето, което в нарушение на задължението по чл. 126, т. 2 КТ и чл. 33 ЗБУТ и следва да бъде преценявано в контекста на чл. 201, ал. 2 КТ.

С употребата на алкохол сам К. се е поставил в такова състояние, което се характеризира с намалена възможност за правилна преценка на ситуацията, загуба на способност за правилни действия, координацията на движенията му, загуба на мускулна координация, неволни отклонения на очите, нарушение на зрението, които обстоятелства могат да доведат до вредоносния резултат, както и че с това си действия пострадалият е нарушил напълно правилата за безопасна работа и не е положил грижата, която и най-небрежният човек би следвало да положи при изпълнение на работата си.

ВКС приема, че при определянето на размера на обезщетението по чл. 200, ал. 1 КТ, следва да се вземе предвид факта, че едно от основните законово установени задължения на работника при изпълняване на трудовите му задължения е да се явява на работа в състояние, което му позволява да изпълнява възложените задачи и да не употребява през работно време алкохол или друго упойващо вещество – чл. 126, т. 2 КТ. Според установеното разбиране на съдилищата, възприето и в практиката на ВКС следва да се оцени поведението, при което пострадалият не полага дължимата грижа, каквато и найнебрежният би положил в подобна обстановка, както и че употребата на алкохол по време на работа представлява нарушение на трудовата дисциплина, като тежестта на нарушението зависи от отражението на алкохолното повлияване върху способността да се изпълняват трудовите задължения и за безопасността на условията на труд. Безусловният извод за осъществяване на нарушение на трудовата дисциплина в случай на употреба на алкохол в работно време, съчетан с характера на осъществяваната работа, явната възможност от настъпване на трудова злополука поради нарушаване на правилата за безопасност на труда и лекомисленото предвиждане на пострадалия, че може да предотврати настъпването ѝ, довеждат до заключението за липса на полагане на дължимата грижа, каквато и най-небрежният би положил. При тези съображения е безспорно, че наличието на алкохол в кръвта на пострадалия в следствие на нарушаване на задълженията по чл. 126, т. 2 КТ следва да бъде преценявано в контекста на чл. 201, ал. 2 КТ

Разпореждането по чл.60, ал.1 КСО има характер на индивидуален административен

акт и подлежи на обжалване от заинтересованите лица, сред които са страните в настоящото производство /пострадал и осигурител/. Ето защо спрямо законосъобразността на този акт се прилага разпоредбата на чл.17, ал.2, изр.2 ГПК, установяваща забрана за гражданския съд, пред който се черпят права от акта, да проверява неговата законосъобразност /правилност/, щом той се противопоставя на лице, участвало в административното производство по издаването му. "СТРОИТЕЛ-****" ЕООД е декларирал трудова злополука с вх. № 5101-06 от 26.03.2021, която постъпила в НОИ с данни за злополуката. С разпореждане № 17 от 20.05.2021 г. главен инспектор по осигуряването към ТП на НОИ Враца е приел станалата злополука с К. за трудова злополука по чл. 55, ал. 1 от КСО. Видно от протокол № 5103-06-2 от 18.05.2021 г. за резултатите от извършено разследване съвместно с Дирекция „Инспекция по труда“ гр. Враца., в разпореждането № 17 от 20.05.2021 на главен инспектор по осигуряването към териториалното поделение – Враца на НОИ, че е налице внезапно и траматично увреждане на здравето на пострадалия, станало по време на изпълнение на заповед № 33 от 19.03.2021 г. на управителя на "СТРОИТЕЛ-****". При подравняване на пътя с булдозер в района на жп гара Синьо бърдо по неясни причини булдозерът се отклонява от пътя и се е обърнал в коритото на реката. Злополуката причинила смърт на лицето е механична асфикция от притискане на снагата.

Гражданският съд е длъжен да приеме /поради забраната да ревизира законосъобразността на индивидуалния административен акт/, че е настъпила злополука по описания в разпореждането начин и същата съставлява трудова злополука по чл.55, ал.1 от КСО.

Цялостните действия, поведение и решения на К., които са проява на груба небрежност от негова страна са довели до трагичния резултат, а не установеното от Дирекция „Инспекция по труда“ в протокол № ПР 2110431 при извършена проверка на "СТРОИТЕЛ-****" ЕООД нарушение на чл. 18 от ЗЗБУТ. Разписаното в тази норма е свързано с това, че когато един обект, работно помещение или оборудване, работна площадка или работно място се използват от няколко предприятия или организации, работодателите съвместно по писмена договореност осигуряват здравословни и безопасни условия на труд, информират се взаимно за рисковете при работа и координират дейностите си за предпазване на работещите от тези рискове.

Независимо, че отговорността на работодателя е обективна, създадените от него условия за работа имат значение за определяне на размера на съпричиняването от работника, доколкото те могат да представляват фактори, без наличието на които увреждането не би настъпило или би било в по-малък обем дори при проявената от пострадалия груба небрежност. При определяне размера на съпричиняването районният съд правилно е отчел, че работодателят е спазил и редица изисквания, свързани с безопасните и здравословни условия на труд, които се установяват с приетия протокол № ПР 2110431 при извършена проверка на "СТРОИТЕЛ-****" ЕООД. С оглед на горното настоящият състав споделя извода на първоинстанционния съд, че приноса на пострадалия в реализираната трудова злополука е преобладаващ, поради което и правилно е определено процентно

съпричиняването в размер на 75%.

За установяване на претърпените от Г. Е. Й. болки и страдания във връзка със смъртта на баща му, по делото са разпитани двама свидетели посочени от ищеца – П. Д. и Е. Ц. - без родство с Й.. Относно това какви и доколко близки са били отношенията между Е. К. и неговия син Г. Е. Й. и били ли са тези техни отношения такива на взаимна грижа, на помощ, на емоционална подкрепа и доверие като и съществувала ли е трайна и дълбока емоционална връзка семейна близост и общност между Е. К. и неговия син Г. Е. Й. са разпитани двама свидетели М. И. и И. Н.. И. е живяла 24 години и 5 месеца на семейни начала с К. смъртта му, а свидетеля И. Н. е бил негов колега във фирма Строител – ***.

Според свидетелите на ищеца е съществувала особено близка връзка между пострадалия и сина му, и че Й. е претърпял неимуществени вреди от смъртта на пострадалия – болки и страдания, докато според свидетелите на ответника такава връзка между пострадалия и сина му не е съществувала. Показанията на свидетелите на Й. изцяло противоречат на показанията на свидетелите на ответника.

Процесуалния представител на Й. твърди във въззивната жалба, че доказването на неимуществени вреди не предполага необходимост от установяване на всички детайлни елементи от преживяните болки и страдания, а е достатъчна констатацията за общото им настъпване при наличие на съответната близост. Именно тази констатацията за общото им настъпване при наличие на съответната близост, но и при преценка на събраните гласни доказателства предвид противоречивите свидетелски показания за близостта между сина Г. Й. и починалия му баща Е. К., районният съд е определил евентуално дължимо обезщетение на ищеца на 80 000 лв. за причинени неимуществени вреди в резултат на настъпилата трудова злополука.

Въззивният също определя като справедлив и отговарящ на критериите по чл.52 от ЗЗД сумата от 80 000 лв. като общ размер на евентуално дължимо обезщетение на Г. Й., като се съобразява и с противоречивите свидетелски показания за близостта между сина и починалия му баща Е. К.. Съдът намира, че при определяне на обезщетението са съобразени, изчерпателно обсъдени и съответно преценени обстоятелства, указани в ППВС №4/1968г.

При констатираното наличие на 75% съпричиняване от страна на К., правилно Врачанският районен съд е определил общия размер на справедливото обезщетение за претърпените от Г. Е. Й. неимуществени вреди за смъртта на баща му Е. Й. К. настъпилата в резултат на трудова злополука е в размер на 20 000 лв..

Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС приема в Тълкувателно решение № 1/2021 от 01.08.2022 год по тълкувателно дело № 1 по описа за 2021 г. на ОСГТК, че когато са налице предпоставките на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, съдът следва да намали обезщетението спрямо размера, за който искът би бил основателен, ако не би се наложило намаляването му поради принос на пострадалия. Размерът на заявената претенция не съставлява решаващ фактор при преценката относно действителния размер на вредата,

подлежаща на обезщетяване, тъй като претендираното обезщетение може да не е равно по размер на определеното от съда по справедливост.

Съгласно чл. 200 ал.4 КТ от така определеният общ размер от 20 000 лева на справедливото обезщетение за претърпените от Г. Е. Й. вреди следва да бъде приспадната сумата, платена му като застрахователно обезщетение от ЗАД „Армеец“ по Застрахователна полица №109A002619 по Застраховка „Трудово злополука“ по образувана претенция по щета №16021010900001 по застраховка „Трудово злополука“ съгласно Наредбата за задължително застраховане на работниците и служителите за риска „трудова злополука“ по риск „Смърт вследствие трудова злополука“. Тъй като сумата платена от застрахователя е в размер на 54 600 лв. и надхвърля размера на сбора от обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, които дължи работодателят съгласно чл. 200 от КТ следва, че "СТРОИТЕЛ-***" ЕООД е освободено изцяло от задължението за обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди от смъртта на баща му в резултат на настъпилата трудова злополука.

ВКС също приема, че приспадането на застрахователното обезщетение може да се извърши както от дължимото от работодателя обезщетение за неимуществени вреди, така и от това за имуществени вреди, тъй като, законодателят не е ограничил приспадането на застрахователните суми само от обезщетението за имуществени вреди или само от това, дължимо за неимуществени вреди. Липсват данни застраховката да е уговорена специално за покриване само на имуществените вреди от злополуката (и след като не е приспадната от съдебно определено обезщетение за имуществени вреди), то получената сума следва да се приспадне от обезщетението, което работодателят дължи за търпените неимуществени вреди. Когато сумата, платена като застрахователно обезщетение, е равна или надхвърля размера на сбора от обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди, които дължи работодателят съгласно чл. 200 от КТ, тогава последният се освобождава от задължението си напълно. Когато платеното от застрахователя е по-малко от дължимото от работодателя, последният дължи разликата между двете суми.

При постановяване на обжалваното решение не са допуснати визираните в жалбата на въззивника нарушения на материалния и процесуалния закон, въззивният съд намира, че решението ще следва да бъде потвърдено изцяло.

По разноските:

С оглед изхода на делото и съобразно разпоредбата на чл. 78 ал.3 ГПК на въззиваемия "Строител ***" ЕООД, ЕИК ***, гр. *** следва да бъдат присъдени направените разноски за въззивната инстанция за заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 1356 лв.

При изложените по-горе съображения и на основание чл. 271, ал. 1 ГПК, Окръжен съд - Враца, в настоящ съдебен състав,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №152/15.03.2022г по гр. д. № 3998/21 г. на РС Враца.

ОСЪЖДА Г. Е. Й., ЕГН *****, гр. ***, да заплати на "СТРОИТЕЛ-****" ЕООД с ЕИК *** сумата от 1356лв. направени разноси за адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция.

Решението е постановено при участието на ЗАД „Армеец“ с ЕИК*** - трето лице – помагач на въззиваемия "Строител ****" ЕООД, ЕИК ***, гр. ***.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____